

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA ROȘCA v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 60943/15)

HOTĂRÂRE

Articolul 8 • Viață privată • Respingerea acțiunii cu privire la defăimare intentate de către un fost judecător împotriva Președintelui de atunci al Consiliului Superior al Magistraturii pentru acuzații publice privind comiterea abaterilor profesionale, formulate în prezența presei și în afara procedurilor oficiale • Declarațiile au depășit limita comentariilor acceptabile • Motivele invocate de către instanțele naționale nu au fost suficiente.

Întocmit de către Grefă. Nu angajează Curtea.

STRASBURG

11 decembrie 2025

DEFINITIVĂ

11/03/2026

*Prezenta hotărâre a devenit definitivă în baza Articolului 44 § 2 din Convenție.
Ea poate suferi modificări de formă.*

În cauza Roșca v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită într-o Cameră compusă din:

Kateřina Šimáčková, *Președinte*,

Georgios A. Serghides,

Gilberto Felici,

Andreas Zünd,

Diana Sârcu,

Vahe Grigoryan,

Sébastien Biancheri, *judcători*,

și Victor Soloveytchik, *Grefier al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 60943/15) *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 2 decembrie 2015 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către o cetățeană moldoveană, dna Aliona Roșca („reclamanta”);

decizia de a comunica Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”) plângerea în baza Articolului 8 din Convenție și de a declara restul cererii inadmisibil;

observațiile părților;

Deliberând la 18 noiembrie 2025 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Prezenta cauză se referă la protejarea reputației reclamantei în calitate de fost judecător împotriva acuzațiilor publice privind comiterea abaterilor profesionale, formulate de către Președintele de atunci al Consiliului Superior al Magistraturii. Reclamanta a invocat Articolul 8 din Convenție.

ÎN FAPT

2. Reclamanta s-a născut în anul 1977 și locuiește în Chișinău.

3. Guvernul a fost reprezentat de către Agentul său, dl O. Obadă.

4. Circumstanțele cauzei pot fi rezumate după cum urmează.

I. CONTEXTUL CAUZEI

5. După alegerile generale din iulie 2009, noul guvern a încercat să reformeze instanțele specializate. La 22 iulie 2011, Parlamentul a adoptat Legea nr. 163 prin care s-au desființat instanțele economice și militare existente. Toate cauzele aflate pe rolul acestor instanțe urmau să fie transferate instanțelor de drept comun, cu excepția cauzelor a căror examinare ajunsese într-o anumită etapă procedurală. Judecătorii acestor instanțe urmau să fie transferați la alte instanțe.

6. La 9 februarie 2012, Curtea Constituțională a declarat Legea nr. 163 neconstituțională, constatând că „desființarea instanțelor specializate [fusesse] disproporționată” și că nu au existat „motive instituționale temeinice” pentru aceasta.

7. Prin urmare, la 6 martie 2012, Parlamentul a abrogat Legea nr. 163 din 22 iulie 2011 și a adoptat o nouă lege care desființa Curtea de Apel Economică, redenumea Judecătoria Economică de Circumscripție în Judecătoria Comercială de Circumscripție și îi reducea competența la patru categorii de cauze.

8. Potrivit reclamantei, dintre judecătorii care au activat în cadrul instanțelor economice, doar unul a fost transferat la o altă instanță, în timp ce ceilalți fie au demisionat, fie au fost demși. Doi judecători au sesizat Curtea cu cauzele lor, iar Guvernul a redeschis procedurile interne după ce acestea au fost comunicate părților (a se vedea cauzele nr. 43482/13 și 57590/14).

II. CIRCUMSTANȚELE PRIVIND CARIERA DE JUDECĂTOR A RECLAMANTEI

9. La 22 iulie 2009, reclamanta a fost numită judecător la Judecătoria Economică de Circumscripție.

10. Reclamanta și-a început activitatea la 14 septembrie 2009, iar șase luni mai târziu a fost supusă primei atestări – o procedură de evaluare a calificărilor judecătorilor.

A. Prima atestare

11. La 26 martie 2010, Colegiul de calificare al Consiliului Superior al Magistraturii („Colegiul de calificare”) a efectuat procedura de evaluare, care a constatat în extragerea de către reclamantă a unei fișe cu întrebări și oferirea răspunsurilor la întrebările incluse acolo. Conform procesului-verbal al ședinței Colegiului de calificare, reclamanta a oferit răspunsuri incomplete la patru întrebări și niciun răspuns la o întrebare. Procesul-verbal a consemnat întrebările, dar nu și răspunsurile oferite. Colegiul de calificare a decis că reclamanta nu promovase evaluarea și a stabilit un termen de trei luni pentru o evaluare repetată. La 20 aprilie 2010, Consiliul Superior al Magistraturii („Consiliul”) a validat decizia Colegiului de calificare, constatând că reclamanta nu promovase evaluarea.

12. La 24 septembrie 2010, Colegiul de calificare a audiat din nou reclamanta și, ulterior, a aprobat promovarea de către ea evaluării, oferindu-i calificativul necesar. La 28 septembrie 2010, Consiliul a validat decizia Colegiului de calificare, constatând că reclamanta promovase evaluarea.

B. Controlul activității reclamantei în calitate de judecător

13. La 4 ianuarie 2012, N.C., în calitate sa de membru al Consiliului, a dispus efectuarea unei atestări înainte de termen a reclamantei. Partea relevantă a dispoziției avea următorul conținut:

„Membrul Consiliului, N.C., examinează notele informative ale Inspecției Judiciare privind următoarele aspecte].

- [Rezultatele examinării petiției nr. 2055 ... au concluzionat că [reclamanta] a avut nevoie de nouă luni pentru a redacta o hotărâre completă în dosarul nr. ... [Reclamanta] a explicat că întârzierea a fost generată de aglomerarea programului instanței.

- [Rezultatele examinării petiției nr. 2062 ... au concluzionat că [reclamanta] a avut nevoie de trei luni pentru a transmite textul integral al deciziilor în cauza nr. ... [Reclamanta] a explicat că întârzierea a fost generată de aglomerarea programului instanței și de faptul aflării judecătorului și a grefierului în concediu anual.

Analizând circumstanțele expuse în petiții și explicațiile [reclamantei], verificând în instanță agenda de lucru a [reclamantei], am constatat că judecătorul în zilele de luni și vineri nu primește cauze pentru examinare.

[Reclamanta] s-a aflat în concediu în luna iunie 2011, după concediu a numit dosare de la 4 iulie 2011 până la 12 august 2011. În perioada de la 12 august 2011 până la 4 octombrie 2011, [reclamanta] nu a numit și nu a examinat cauze, fapt care nu poate fi apreciat ca aglomerarea programului. Totodată, este de menționat că în luna mai 2011 [reclamanta] a numit cauze spre ascultare pentru luna martie 2012.

Deși pe perioada a nouă luni [reclamanta] a examinat cu pronunțare de hotărâri 235 cauze, ce ar fi în mediu 25 de cauze pe lună, ea nu a redactat mai multe hotărâri, ... redactându-le doar peste nouă luni de zile, fapt prin care a încălcat termenul de 15 zile de redactare a hotărârilor, prevăzut [de lege].

În cazul [celeia de-a doua petiții, reclamanta a examinat cauza înainte de a se pronunța cu privire la plata taxei de stat].

Ca urmare a faptelor constatate în conformitate cu [dispozițiile relevante], se impune necesitatea de a supune [reclamanta] atestării înainte de termen, deoarece ea nu respectă prevederile legale la înfăptuirea justiției și nu îndeplinește satisfacător atribuțiile de serviciu.

[Reclamanta], dând dovadă și de lipsă de capacitate organizatorică în activitatea de muncă, numește în anumite zile câte 10-15 cauze la un interval de 5-20 de minute; în zilele de luni și vineri nu numește niciun dosar spre ascultare.

În temeiul celor expuse ... dispun:

1. a supune judecătorul Judecătoriei Economice de Circumscripție, [reclamanta], atestării înainte de termen, deoarece nu îndeplinește satisfacător atribuțiile de serviciu, ignorând prevederile legale la înfăptuirea justiției și în lipsa de capacitate organizatorică în activitatea de muncă; [și]

2. a examina prezenta propunere prin adoptarea unei hotărâri de retrogradare a [reclamantei] ...”.

14. La 10 ianuarie 2012, Consiliul a examinat o notă informativă a Inspecției Judiciare privind implementarea Legii nr. 163 din 22 iulie 2011 și a adoptat hotărârea nr. 8/1, ale cărei părți relevante au următorul cuprins:

„Examinând informația Inspecției Judiciare privind rezultatele controlului efectuat la Curtea de Apel Economică și la Judecătoria Economică de Circumscripție, ... Consiliul constată [următoarele].”

I. [Constatări privind Curtea de Apel Economică]

... S-a constatat că judecătorii Curții de Apel Economice au transmis greșit unele cauze civile după competență în alte instanțe, din cauza interpretării eronate a [unei etape procedurale].

II. [La Judecătoria Economică de Circumscripție] inspectorilor-judecători le-au fost prezentate spre verificare dosarele aflate în procedura judecătorilor, în număr total de 681 de dosare, [număr care nu corespunde cu] informația cancelariei privind cauzele aflate pe rol. Acest fapt indică direct asupra lipsei evidenței clare a cauzelor aflate în procedura judecătorilor, precum și a celor încheiate, din partea cancelariei instanței. ... În asemenea circumstanțe, Consiliul Superior al Magistraturii consideră nesatisfăcătoare activitatea cancelariei Judecătoriei Economice de Circumscripție. ...

Au fost depistate și unele devieri de la prevederile Legii nr. 163 din 22 iulie 2011 cu privire la interpretarea diferită a [unei etape procedurale] de către judecătorii [Judecătoriei Economice de Circumscripție] și ai Curții de Apel Economice; unii judecători ai Judecătoriei Economice de Circumscripție au reținut spre examinare unele cauze civile, deși, în opinia Inspecției Judiciare, urmau a fi expediate pentru examinare altor instanțe judecătorești, conform competenței.

S-au constatat și unele nereguli la modul de întocmire a dosarelor aflate în procedura judecătorilor, cum ar fi, spre exemplu, mai multe cauze din procedura [reclamantei], care nu sunt cusute și numerotate, procesele-verbale nu corespundeau cerințelor stabilite de Codul de procedură civilă, nu este perfectat borderoul dosarului, iar unele dosare din procedura [altui judecător] nu sunt perfectate după examinarea cauzei și nu sunt remise în termenul stabilit de lege instanței de apel pentru examinare.

Consiliul Superior al Magistraturii ... hotărăște:

1. A luat act de Notele informative ale Inspecției Judiciare privind rezultatele controlului efectuat la Curtea de Apel Economică și Judecătoria Economică de Circumscripție;
2. A considera satisfăcătoare activitatea Curții de Apel Economice privind implementarea Legii nr. 163 din 22 iulie 2011;
3. A considera nesatisfăcătoare activitatea Judecătoriei Economice de Circumscripție privind implementarea Legii nr. 163 din 22 iulie 2011;
4. A obliga pe domnul V.O., președinte al Judecătoriei Economice de Circumscripție, până la data de 20 februarie 2012, să întreprindă măsuri în vederea înlăturării neajunsurilor depistate;
5. Executarea prezentei hotărâri se pune în sarcina Inspecției Judiciare.
6. Prezenta hotărâre se remite pentru informare tuturor instanțelor judecătorești.”

C. Procedura disciplinară împotriva reclamantei

15. În baza informațiilor prezentate în cadrul ședinței Consiliului din 10 ianuarie 2012, un membru al Consiliului, A.A. a inițiat o procedură disciplinară împotriva reclamantei la 23 ianuarie 2012.

16. Hotărând cu privire la aceste chestiuni, la 24 februarie 2012, Colegiul disciplinar al Consiliului a adoptat hotărârea nr. 2/2, prin care a respins propunerea de aplicare a unei sancțiuni disciplinare. Părțile relevante ale hotărârii au următorul conținut:

„... Colegiul Disciplinar nu găsește fapta [reclamantei] ca fiind reprobabilă. Examinarea materialelor anexate a permis Colegiului Disciplinar evidențierea următoarelor.”

... Între 21 și 23 decembrie 2011, [Inspecția Judiciară a Consiliului] a efectuat un control general la Judecătoria Economică de Circumscripție, având drept scop să stabilească și faptul dacă sunt respectate și implementate prevederile Legii nr. 163 din 22 iulie 2011, în special corectitudinea expedierii dosarelor parvenite după 12 septembrie 2011 către instanțele competente.

Inspecția Judiciară, în actul său de control, a constatat, în urma verificării dosarelor prezentate de către [reclamantă], că 120 de dosare erau în stare inadmisibilă, acestea nefiind cusute, numerotate, fără procese-verbale întocmite și fără a fi posibil de stabilit ce acțiuni au fost întreprinse pe marginea cererii depuse. Anume aceste constatări au stat la baza dispoziției de intentare a procedurii disciplinare.

În rezultatul audierii [reclamantei] și a judecătorului-inspector, Colegiul Disciplinar nu a putut evidenția care dintre dosarele prezentate erau în stare inadmisibilă, care nu erau cusute, care nu aveau procese-verbale etc. Între [versiunea reclamantei asupra evenimentelor] și cea a judecătorului-inspector erau contradicții evidente, [iar reclamanta] a respins cu înverșunare acuzațiile aduse împotriva sa ...

Din materialele anexate la procedura disciplinară nu rezultă natura încălcărilor evidențiate de către judecătorii-inspectorii. Colegiul Disciplinar nu a constatat în acțiunile [reclamantei] fapte care ar fi contrare [instrucțiunilor interne relevante]. Colegiul Disciplinar nu a putut evidenția

norma juridică violată de către [reclamantă], care ar putea fi calificată ca abatere disciplinară [prevăzută de lege].”

17. La 10 aprilie 2012, Consiliul a respins ca fiind prescrisă o contestație împotriva hotărârii Colegiului disciplinar, iar la 24 aprilie 2012 Consiliul a validat hotărârea Colegiului disciplinar.

D. Cea de-a doua atestare și demisia reclamantei

18. Reclamanta a fost supusă unei atestări preliminare, la solicitarea lui N.C. (a se vedea paragraful 13 de mai sus). La 24 februarie 2012, Colegiul de calificare a hotărât că reclamanta nu a fost atestată pentru confirmarea gradului de calificare și a stabilit un termen de patru luni pentru o evaluare repetată. La 13 martie 2012, Consiliul a validat hotărârea Colegiului de calificare, constatând că reclamanta nu promovase evaluarea.

19. La 7 decembrie 2012, Colegiul de calificare a organizat o ședință pentru a efectua atestarea reclamantei. Conform procesului-verbal al ședinței, candidata a luat cuvântul, fără a fi invitată, pentru a răspunde acuzațiilor aduse împotriva sa, dar i s-a cerut să urmeze procedura de evaluare prin extragerea unei fișe cu întrebări. Reclamanta a solicitat flexibilitate și permisiunea de a prezenta un raport privind activitățile sale, argumentând că competențele sale în calitate de judecător nu putea fi evaluate doar în baza răspunsurilor sale la cele cinci întrebări de pe fișă. Membrii Consiliului au insistat ca ea să extragă o fișă cu întrebări, iar acest lucru a avut loc într-un schimb de replici aprinse. Atunci când un membru al Consiliului a sugerat o pauză înainte de a continua procedura, reclamanta și-a prezentat demisia „din cauza presiunilor” și a părăsit sala. Consiliul a luat act de refuzul ei de a se supune procedurii de evaluare.

20. În aceeași zi, reclamanta a depus o cerere oficială de demisie, declarând că a făcut acest lucru „ca urmare a presiunilor exercitate asupra sa”.

21. La 18 decembrie 2012, Consiliul a luat act de cererea de demisie a reclamantei și a acceptat-o, propunând Președintelui Republicii Moldova să emită un decret de eliberare din funcție. Conform procesului-verbal al ședinței, reclamanta s-a plâns că dosarul său de evaluare depus la Colegiul de calificare indica în mod eronat un număr semnificativ mai mic de cauze pe care le avea pe rol și care urmau să fie soluționate; toate solicitările sale de corectare a cifrelor au fost ignorate de către N.C., membrul Consiliului care întocmise un raport privind activitățile sale. Deoarece Colegiul de calificare nu i-a permis să prezinte nicio informație în apărarea sa în cadrul ședinței, reclamanta a concluzionat că exista o acțiune deliberată de a o demite din funcția de judecător. Un decret prezidențial de demitere a reclamantei din funcția de judecător, emis în baza cererii sale de demisie, a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la 11 ianuarie 2013.

III. CIRCUMSTANȚE RELEVANTE

22. După demisia sa, reclamanta a solicitat reexaminarea hotărârilor Consiliului din 20 aprilie 2010 și 13 martie 2012, care validaseră deciziile Colegiului de calificare privind nepromovarea evaluării din 26 martie 2010 și, respectiv, 24 februarie 2012, anularea deciziilor Colegiului de calificare și o nouă examinare a calificărilor sale.

23. La 29 ianuarie 2013, Consiliul a examinat cererea ei în cadrul unei ședințe deschisă presei. În timpul respectivei ședințe, reclamanta a solicitat recuzarea

președintelui Consiliului, N.C., subliniind că el inițiasse atestarea în anul 2012, solicitase demiterea ei și o acuzase pe nedrept în trecut. Conform procesului-verbal al ședinței, a avut loc următorul schimb de replici:

„[Reclamanta]: ... Pot să indic contradicții la nivel de hotărâre a CSM, cu privire la care solicit revizuirea, și apoi în cursul perioadei cât am exercitat funcția de judecător am avut supraaglomerare de dosare. Am avut 1.200 de dosare, [fiind] practic judecătorul cu cel mai mare număr de dosare.

N.C.: Dna Roșca, [referirea dumneavoastră la] miile de dosare îi induce în eroare pe toți cei prezenți.

N.C. părăsește sala de ședință. Consiliul se retrage în deliberare.”

24. În aceeași zi, presa a relatat despre incident, după cum urmează:

„După ce a solicitat să fie demisă din funcția de judecător, cere și casarea hotărârilor Colegiului de calificare prin care urma să fie retrogradată [din funcție]. Este vorba de o magistrată de la Judecătoria Comercială de Circumscripție. Astăzi, judecătoria și-a învinuit superiorii de presiune și a intrat în conflict verbal cu președintele CSM.

La sfârșitul anului trecut, magistrata a solicitat demisia, declarând că este presată de superiori. Asta după ce a fost chemată repetat în fața colegiului de calificare și nu a fost atestată. Pentru că l-a învinuit direct de presiune pe președintele CSM, N.C., astăzi, a solicitat recuzarea acestuia de la examinarea cauzei. Totodată, a încercat să-i convingă pe membrii Consiliului că deciziile Colegiului de calificare au fost eronate.

Aliona Roșca, judecător la Judecătoria Economică de Circumscripție: „În cursul perioadei cât am exercitat funcția de judecător, am avut supraaglomerare de dosare. Mi-au fost repartizate 1.200 de dosare, practic cel mai mare număr de dosare repartizate unui judecător.”

N.C., Președintele CSM: „Stimată doamnă, vă rog frumos cu miile de dosare: nu vorbiți [nimic] de acele 400 de dosare pe care le-ați *futbolit* în alte instanțe [dar pretindeți că le-ați] examinat și finalizat. Dumneavoastră ați înaintat recuzare, haideți să respectăm procedura. Deci eu oricum trebuie să ies, haideți.”

Replicile tăioase între cei doi au continuat și după ușa.

[Reclamanta]: „Domnul C. a cerut retrogradarea mea, în cazul meu, retrogradarea înseamnă eliberare din sistem. Eu eram judecător începător.”

[N.C.]: „Doamnă Roșca, dumneavoastră sunteți începător timp de 5 ani de zile?”

[Reclamanta]: „Din 2009.”

[N.C.]: „De patru ani sunteți începător, vă mai trebuie încă 30 tot să fiți începător, da?”

[Reclamanta]: „Dumneavoastră mi-ați spus că eu trebuie să-mi scriu hotărârile în 15 minute. Este normal, da? Judecătorul să scrie hotărârile în 15 minute. Dumneavoastră mă învinuiți de mințire.”

[N.C.]: „Dumneavoastră aiuriți acuma, pur și simplu aiuriți. Deci, doamna Roșca zilele de luni și vineri nu se prezenta la serviciu.”

[Reclamanta]: „Nu se prezenta la serviciu! Eu aiuresc? Domnule C., eu sincer voi cere pornirea unei proceduri disciplinare împotriva dumneavoastră, pentru că mă învinuiți că eu lipseam de la serviciu.”

Solicitarea magistratelor a fost respinsă; respectiv, deciziile Colegiului de calificare au rămas în vigoare.”

25. Mai multe instituții media au difuzat, în cadrul buletinelor de știri de seară, schimbul de replici dintre N.C. și reclamantă, așa cum a fost descris în paragraful anterior. Informații similare au fost publicate pe site-urile web ale mass-media.

IV. PROCEDURI JUDICIARE CU PRIVIRE LA DEFĂIMARE

26. La 12 februarie 2013, reclamanta a depus o cerere prealabilă împotriva Consiliului și lui N.C. pentru defăimare. Ea a făcut referire la declarațiile lui N.C. (a se vedea paragraful 24 de mai sus), afirmând că el insinuase că ea mințise cu privire la numărul de cauze de care era responsabilă, se comportase neprofesionist atunci când ar fi „expediat 400 de cauze către alte instanțe” și nu se prezentase la serviciu în zilele de luni și vineri. Reclamanta a notat că acele afirmații erau fie declarații de fapt care nu corespundeau realității, fie erau judecăți de valoare lipsite de substrat factologic. De asemenea, ea a considerat inadecvat și inacceptabil ca un președinte al Consiliului să folosească un limbaj precum „aiuriți” atunci când se adresează unui fost judecător. Reclamanta a susținut că acele afirmații au denigrat-o în fața foștilor săi colegi și în ochii opiniei publice în general. Ea solicitat retragerea acestora de către N.C. și prezentarea scuzelor publice din partea lui.

27. La 12 martie 2013, N.C. a răspuns la cererea prealabilă a reclamantei. El a menționat că afirmația referitoare la cele 400 de cauze se baza pe concluziile Inspecției Judiciare din decembrie 2011, confirmate prin hotărârea Consiliului din 10 ianuarie 2012 (a se vedea paragraful 14 de mai sus). De asemenea, el a făcut referire la hotărârea Colegiului de calificare din 24 februarie 2012, care ar fi confirmat concluzia că în zilele de luni și vineri și în perioada 12 august – 4 octombrie 2011, reclamanta nu programase ședințe de judecată și nu examinase cauze, ci programase ședințe pentru luna martie 2012. El a susținut că expresia „aiuriți” însemna că nu era de acord cu afirmațiile ei. El a făcut referire la circumstanțe irelevante, precum anularea de către instanța superioară a altor 102 hotărâri emise de către reclamantă și diverse discrepanțe în informațiile statistice prezentate de către Judecătoria Economică de Circumscripție, care ar fi confirmat lipsa de profesionalism a reclamantei.

28. La 15 martie 2013, reclamanta a depus o acțiune civilă cu privire la defăimare împotriva Consiliului și lui N.C. în legătură cu aceleași declarații ca și în cererea sa prealabilă (a se vedea paragrafele 24 și 26 de mai sus). Ea a făcut referire la date statistice privind numărul de cauze aflate în responsabilitatea sa din anul 2009 până în 2011, care variaua între 800 și 1.200 de cauze pe an, și a susținut că acuzația lui N.C., potrivit căreia ar fi mințit în privința cifrelor, era defăimătoare. Ea a susținut că afirmațiile lui N.C., potrivit cărora ea „pur și simplu aiurea”, denotau o lipsă de respect față de ea în calitate de fostă judecătoare. Afirmațiile privind absența sa de la serviciu erau nefondate, iar ea a prezentat o adeverință de muncă care confirma prezența sa la locul de muncă.

29. Reclamanta a susținut că nici Colegiul de calificare, nici Consiliul nu au constatat vreodată că ar fi expediat în mod necorespunzător cauze către instanțele de drept comun. Îndoilele lui N.C. și ale Inspecției Judiciare cu privire la veridicitatea statisticilor judecătoreiei economice sau la disciplina sa de muncă nu aveau bază o bază factologică și rămâneau la nivel declarativ. Ea a furnizat instanței procesele-verbale ale ședințelor de judecată pe care le prezidase în zilele de luni și vineri și a explicat că, chiar și în zilele fără ședințe programate, a fost la serviciu, fie citind materialele cauzelor, fie redactând acte judiciare. Reclamanta a susținut că cuvintele folosite de către N.C. pentru a-și exprima dezacordul față de declarațiile ei (și anume „aiuriți”) au fost iresponsabile și jignitoare, deoarece această expresie

însemna, de asemenea, a divaga incoerent, sugerând că a delirat și nu a gândit limpede.

30. De asemenea, ea a susținut că N.C. a descris-o ca fiind incompetentă, pretinzând că nu promovase evaluarea, mințise și acționase neprofesionist atunci când vorbise despre volumul său de muncă, fusese nedisciplinată atunci când nu s-ar fi prezentat la serviciu. Reclamanta a concluzionat că afirmațiile lui N.C. erau denigratoare.

31. Ea a solicitat o declarație publică care să confirme că avusese, într-adevăr, cel mai mare număr de dosare în gestiune, că expediase cauze către alte instanțe în conformitate cu prevederile legale și că nu avusese absențe neautorizate de la serviciu. Ea a solicitat 163.800 de lei moldovenești (echivalentul a 10.035 de euro) în calitate de despăgubire pentru prejudiciu moral.

32. În instanța de judecată, N.C. a susținut că declarațiile sale au fost veridice și nu conțineau elemente defăimătoare. El a susținut că reclamanta fusese responsabilă de un număr de dosare similar cu cel al altor judecători și că ea nu demonstrase că soluționase un număr mai mare de dosare decât colegii săi. El a făcut referire la o notă informativă a Inspecției Judiciare, conform căreia datele statistice de la Judecătoria Economică de Circumscripție ar fi fost incomplete, deoarece câteva mii de dosare fuseseră neînregistrate. El s-a bazat pe aceeași notă și, în general, pe hotărârile Consiliului pentru a-și susține afirmațiile privind expedierea necorespunzătoare către alte instanțe a unor cauze care ar fi trebuit să rămână în competența instanței economice și să nu fie expediate instanțelor de drept comun. Declarația privind absența reclamantei de la locul de muncă se baza pe cunoștințele personale ale lui N.C., dobândite după ce el vizitase respectiva instanță și constatare că reclamanta fusese absentă. N.C. a susținut că văzuse agenda de lucru a reclamantei, în care nu era programată nicio ședință pentru zilele de luni și vineri, și că noile cauze primite în luna iunie 2011 fuseseră programate pentru luna martie 2012. Din acest motiv, el a solicitat o atestare preliminară a reclamantei.

33. La 17 decembrie 2013, Judecătoria Buiucani a respins acțiunea reclamantei ca fiind nefondată. Instanța a constatat următoarele:

„În baza probelor administrate, instanța de judecată conchide că afirmațiile pârâtului N.C. privitor la [reclamantă] nu ponegrec onoarea, demnitatea și reputația ei profesională.

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine faptul că, conform Notei informative a Inspecției Judiciare și Hotărârii Consiliului nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012, referitor la verificarea [reclamantei], a fost specificat faptul că dosarele prezentate pentru verificare nu au fost cusute, numerotate, întocmite procese-verbale. Dosarele se aflau în stare inadmisibilă, fiind imposibil de stabilit ce acțiuni ale judecătorului au fost întreprinse pe marginea cauzelor aflate pe rol.

La data de 4 ianuarie 2012, prin Dispoziția privind atestarea înainte de termen a [reclamantei], s-a constatat că [reclamanta] nu numește în zilele de lucru luni și vineri cauze spre examinare. De asemenea, s-a constatat că judecătoria nu redactase unele hotărâri în termen, iar în perioada din 12 august 2011 și până la 4 octombrie 2011 nu a numit și nu a examinat cauze.

Conform datelor statistice prezentate instanței, în perioada anilor 2010-2011 [reclamanta] a avut 1.260 de dosare examinate, dintre care 400 au fost transmise instanțelor competente în temeiul Legii nr. 163 din 2011.

Având în vedere faptul că informațiile răspândite au fost expuse de către pârât în urma studierii Hotărârii Consiliului nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 cu privire la Nota informativă pe marginea executării Legii nr. 163 din 22 iulie 2011 și în urma controlului efectuat de către [pârât] potrivit Dispoziției de atestare înainte de termen a [reclamantei] din 4 ianuarie 2012, [declarațiile făcute] nu lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantei.

Astfel, instanța de judecată reține faptul că afirmațiile lui N.C. nu au fost făcute cu rea-credință, pârâtul întemeindu-le pe înscrisurile pe care le avea la dispoziție. Totodată, instanța de judecată consideră că afirmațiile lui N.C., de fapt, sunt niște critici aduse reclamantei pe perioada activității sale în calitate de judecător.

Instanța conchide că afirmațiile de genul „dumneavoastră aiuriți acum, pur și simplu aiuriți” nu pot fi calificate ca injurii, deoarece conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române, verbul „a aiuri” înseamnă a vorbi fără sens, a spune lucruri absurde sau a debita absurdități. Astfel, instanța consideră că, [prin utilizarea acestuia], pârâtul a dat apreciere afirmațiilor reclamantei în momentul discuțiilor în holul Consiliului, în sensul expus.”

34. Reclamanta a depus apel împotriva respectivei hotărâri, susținând că instanța nu a stabilit dacă declarațiile contestate constituiau constatări de fapt sau judecăți de valoare și că documentele invocate în calitate de probe nu au reușit să coroboreze cele trei declarații de fapt formulate de către N.C. (referitoare la numărul de dosare aflate în responsabilitatea sa, expedierea unor cauze cu încălcarea prevederilor legale și absența sa de la serviciu în zilele de luni și vineri). Critica exprimată în Nota informativă și în Hotărârea Consiliului nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 a fost respinsă prin hotărârea ulterioară a Colegiului disciplinar, prin care s-a refuzat inițierea unei proceduri disciplinare împotriva reclamantei din cauza absenței abaterii disciplinare, precum și prin hotărârile Consiliului de confirmare a acestor concluzii (a se vedea paragrafele 15 și 17 de mai sus). Dispoziția din 4 ianuarie 2012 prin care s-a dispus ca reclamanta să fie supusă unei atestări înainte de termen nu era o probă relevantă, deoarece fusese redactată chiar de către N.C. și reprezenta doar opinia sa, fără a avea o valoare probatorie suplimentară. În plus, nici conținutul acesteia nu susținea afirmațiile lui N.C., deoarece se referea la absența ședințelor de judecată în zilele de luni și vineri, dar nu și la absența reclamantei de la serviciu în aceste zile, și nu menționa nimic pertinent în ceea ce privește celelalte două puncte (a se vedea paragraful 13 de mai sus). Reclamanta a notat, de asemenea, că statisticile utilizate de către instanța de fond nu susțineau în niciun fel afirmațiile lui N.C., deoarece acestea nu infirmau numărul de cauze pentru care reclamanta fusese responsabilă și nici nu demonstrau că expedierea a peste 400 de cauze către alte instanțe ar fi fost contrară legii, așa cum insinuase N.C. Ea subliniată că tot ce demonstrau probele era faptul că N.C. răspândise informații defăimătoare la adresa ei, fiind conștient de faptul că declarațiile sale nu aveau niciun fundament factologic.

35. La 22 ianuarie 2015, Curtea de Apel Bălți a respins apelul reclamantei și a menținut hotărârea instanței de fond. Instanța a invocat motive identice cu cele ale instanței de fond (a se vedea paragraful 33 de mai sus).

36. La 10 martie 2015, reclamanta a depus recurs împotriva hotărârii de apel. Ea a susținut că declarațiile contestate fuseseră formulate de către Consiliu, de către președintele acestuia și de către Colegiul de calificare într-un context de hărțuire. Limbajul folosit de către N.C. a fost insultător și nepotrivit, având în vedere funcția sa de Președinte al Consiliului. Declarațiile sale au constituit un atac personal și nu judecăți de valoare; în orice caz, acestea nu aveau o bază factologică adecvată. Diseminarea de către Președintele Consiliului a acuzațiilor publice privind comiterea abaterilor profesionale la adresa unui judecător, în condițiile în care aceste acuzații nu fuseseră niciodată discutate și confirmate în mod corespunzător de către autoritățile competente, constituia defăimare. Ea a notat că instanța de apel a repetat cuvânt cu cuvânt hotărârea instanței de fond, care nu oferise un răspuns convingător cu privire la temeiul faptic al declarațiilor lui N.C.

37. La 3 iunie 2015, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantei. Instanța a menținut hotărârile anterioare, concluzionând că ele ofereau o apreciere corectă a circumstanțelor de fapt și de drept. Decizia respectivă era irevocabilă.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

38. Reclamanta s-a plâns că instanțele naționale nu au oferit motive suficiente și nu au stabilit un echilibru corect atunci când i-au respins cererea privind protecția reputației sale, ca parte a dreptului la respectarea vieții private, prevăzut la Articolul 8 din Convenție, care are următorul conținut:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și libertăților altora.”

39. Curtea constată că cererea nu este nici în mod vădit nefondată, nici inadmisibilă din orice alt motiv prevăzut la Articolul 35 din Convenție. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

A. Susținerile părților*1. Reclamanta*

40. Reclamanta a susținut că declarațiile lui N.C. nu aveau niciun substrat factologic și că instanțele naționale nu i-au protejat reputația împotriva declarațiilor defăimătoare. În special, ea a notat că declarațiile lui N.C. au echivalat cu denigrarea sa publică, sugerând direct sau indirect că i-ar fi lipsit profesionalismul, disciplina și onestitatea în calitate sa de judecător. Ea a susținut că efectul acestora poate fi observat și până în prezent în poziția Guvernului în prezenta cauză și în opiniile exprimate de către judecători și de către Consiliul Superior al Magistraturii în documentele furnizate de către Guvern.

41. Reclamanta a mai susținut că declarațiile nu fuseseră făcute de către presă sau de către o persoană oarecare, ci de către N.C., care la momentul respectiv deținea funcția de Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii. Ele nu puteau fi considerate critici acceptabile sau comentarii corecte la adresa carierei profesionale a reclamantei în calitate de judecător. Din acest motiv, cauza nu se referea la punerea în balanță a protecției prevăzute la Articolul 10 din Convenție cu interesele libertății presei sau ale discutării deschise a chestiunilor de interes public, ci mai degrabă la dreptul discutabil al lui N.C. de a raporta presupuse nereguli în conduita sa în calitate de judecător.

42. Instanțele naționale au acceptat argumentele lui N.C., potrivit cărora afirmațiile s-ar fi bazat pe comportamentul neglijent și neprofesionist al reclamantei, așa cum ar fi reieșit din trei elemente de probă. Reclamanta a susținut că niciunul dintre aceste trei documente nu ar fi putut constitui în mod rezonabil o bază factologică validă pentru declarațiile lui N.C. În special, informațiile pretins incluse în Nota informativă și în Hotărârea Consiliului nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 au fost considerate nefondate în cadrul procedurilor disciplinare ulterioare în fața Colegiului Disciplinar al Consiliului (a se vedea paragraful 16 de mai sus). Hotărârile din 2010 și 2012, care au constatat că reclamanta nu promovase atestările, nu conțineau nicio informație relevantă pentru cauză, nu ofereau nicio argumentare și nu reflectau

performanța reclamantei în calitate de judecător, ci se limitau la evaluarea răspunsului ei la întrebările de pe fișa pe care a extras-o. Dispoziția privind supunerea reclamantei la atestarea înainte de termen nu putea servi drept bază factologică adecvată, deoarece documentul fusese emis chiar de către N.C., iar conținutul său nu fusese niciodată confirmat obiectiv. Mai mult, niciunul dintre aceste documente nu conținea informații privind presupusa absență a reclamantei de la serviciu în anumite zile lucrătoare sau despre pretinsa expediere necorespunzătoare a peste 400 de cauze către alte instanțe.

43. Reclamanta a susținut că prezentase dovezi care contraziceau afirmațiile lui N.C., dar care nu au fost luate în considerare de către instanțele naționale. În special, ea a prezentat rapoarte statistice care reflectau volumul său de muncă și confirmau numărul redus de cauze în care hotărârile sale judecătorești fuseseră modificate sau anulate de către instanțele ierarhic superioare, în special în comparație cu alți judecători din aceeași instanță (trei hotărâri modificate sau anulate în anul 2010 și cinci hotărâri în anul 2011). Ea a prezentat dovezi ample privind prezența sa în instanță în toate zilele lucrătoare și cu privire la ședințele de judecată programate în zilele de luni și vineri, contrar afirmațiilor lui N.C.

44. Reclamanta a subliniat contextul în care fuseseră exprimate declarațiile respective. În particular, ea a făcut referire la reforma în curs a instanțelor specializate, precum și la discursul public și politic împotriva acestor instanțe și judecătorilor care activau în cadrul acestora (a se vedea paragrafele 5-7 de mai sus). Ea a susținut că între anii 2012 și 2016 existase o problemă sistemică privind încălcarea drepturilor fundamentale și a garanțiilor unui proces echitabil în privința judecătorilor din instanțele economice, prin hotărârile pronunțate de către Consiliu (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Declarațiile care o priveau fuseseră exprimate după o lună de la demisia sa „din cauza presiunilor exercitate asupra ei” (a se vedea paragrafele 19-21 de mai sus). Ea a subliniat că declarațiile publice de acest gen împotriva unui judecător în funcție sau unui fost judecător, exprimate de către un membru al Consiliului sau de către președintele acestuia, au fost fără precedent în Moldova.

2. Guvernul

45. Guvernul a susținut că concluziile instanțelor naționale nu au fost arbitrare. Instanțele au constatat că declarațiile lui N.C. reprezentau o exprimare a unei opinii bazate pe documente (dispoziția privind atestarea înainte de termen a reclamantei, hotărârea Consiliului nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 și hotărârile Colegiului de calificare din 26 martie 2010 și 24 februarie 2012). N.C. nu a formulat declarațiile cu rea-credință, iar criticile sale s-au bazat, în general, pe documente aflate la dispoziția sa și care confirmau abaterile reclamantei. Guvernul a reiterat motivele invocate de către instanțele naționale (a se vedea paragrafele 33, 35 și 37 de mai sus).

46. În opinia sa, argumentele reclamantei au depășit sfera de aplicare a Articolului 8 din Convenție și nu făceau decât să evidențieze conflictul personal dintre ea și N.C.

47. Guvernul a susținut că instanțele naționale au efectuat o evaluare detaliată și au reușit să pună în mod adecvat în balanță libertatea de exprimare a lui N.C. și reputația reclamantei. Deși reclamanta ar fi putut suferi un prejudiciu moral ca urmare a acestor declarații, acesta a fost doar rezultatul propriilor sale „fapte disproporționate”. El a susținut că incidentul nu produsese impact asupra carierei juridice a reclamantei, deoarece ea a activat ulterior în calitate de jurist.

B. Aprecierea Curții

1. Principii generale

48. Curtea reiterează că dreptul la respectarea reputației unei persoane este protejat de Articolul 8 din Convenție, ca parte a dreptului la respectarea vieții private. Cu toate acestea, pentru ca Articolul 8 să fie aplicabil, o atingere adusă reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să se producă într-un mod care să aducă atingere exercitării personale a dreptului la respectarea vieții private (a se vedea *Axel Springer AG v. Germania* [MC], nr. 39954/08, § 83, 7 februarie 2012, și *A. v. Norvegia*, nr. 28070/06, § 64, 9 aprilie 2009). Pe de altă parte, Articolul 8 nu poate fi invocat într-o situație privind pierderea reputației care este consecința previzibilă a propriilor acțiuni, cum ar fi, de exemplu, săvârșirea unei infracțiuni (a se vedea *Axel Springer AG*, pre-citată, § 83; *Sidabras și Džiautas v. Lituania*, nr. 55480/00 și 59330/00, § 49, CEDO 2004 VIII; și *Medžlis Islamske Zajednice Brčko și alții*, ([MC], nr. 17224/11, § 76, 27 iunie 2017) sau alte abateri care implică o anumită răspundere juridică cu efecte negative previzibile asupra „vieții private” (a se vedea *Denisov v. Ucraina* [MC], nr. 76639/11, § 98, 25 septembrie 2018).

49. Atunci când a pus în balanță libertatea de exprimare, protejată de Articolul 10 și dreptul la respectarea vieții private, garantat de Articolul 8, Curtea a aplicat mai multe criterii. Printre acestea se includ contribuția la o dezbatere de interes general; gradul de notorietate al persoanei respective și subiectul declarațiilor; comportamentul său anterior; modul de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora; conținutul, forma și consecințele declarațiilor; și severitatea sancțiunii aplicate (a se vedea *Axel Springer AG*, pre-citată, §§ 89-95, și *Perinçek v. Elveția* [MC], nr. 27510/08, §§ 198-99, CEDO 2015 (extrase)). Aceste criterii nu sunt exhaustive și au fost transpuse și adaptate de către Curte în lumina circumstanțelor particulare ale cauzelor (a se vedea, de exemplu, *Jishkariani v. Georgia*, nr. 18925/09, § 46, 20 septembrie 2018, și *Mesić v. Croația*, nr. 19362/18, § 86, 5 mai 2022).

50. În cazul în care s-a efectuat un astfel de exercițiu de punere în balanță, Curtea ar avea nevoie de motive temeinice pentru a înlocui opinia instanțelor naționale cu propria sa opinie (a se vedea *Delfi AS v. Estonia* [MC], nr. 64569/09, §§ 138-39, CEDO 2015, cu referințele ulterioare).

2. Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

(a) Obiectul declarațiilor contestate și impactul acestora

51. Curtea notează că N.C., în calitate sa de Președinte al Consiliului, a formulat declarații în prezența presei și în afara procedurilor oficiale, care sugerau direct sau indirect că reclamanta mințise cu privire la volumul de muncă pe care l-a avut în calitate de judecător și că pe durata mandatului său expediase în mod nejustificat numeroase cauze către alte instanțe și absentase în mod regulat de la serviciu în zilele de luni și vineri (a se vedea paragrafele 23, 24 și 32 de mai sus). Aceste insinuări erau destul de grave, au fost exprimate public și distribuite pe scară largă de către diverse instituții media (a se vedea paragraful 25 de mai sus). Ele au creat impresia că reclamanta ar fi fost o judecătoare lipsită de profesionalism, incompetentă și nedisciplinată. Criticile au afectat aspectul etic general al personalității și caracterului reclamantei, deoarece sugerau încălcări ale îndatoririlor oficiale în administrarea justiției și acuzații de comportament necorespunzător intenționat. Valorile morale ale reclamantei au fost puse la îndoială. Prin urmare, declarațiile respective i-au afectat reputația în calitate de profesionist în domeniul juridic și de fostă judecătoare, fiind de natură să-i cauzeze ulterior prejudicii în mediul său profesional și social. În consecință, acuzațiile au atins un nivel de gravitate necesar, deoarece puteau aduce atingere

reputației reclamantei în sensul Articolului 8 din Convenție (a se vedea, *per a contrario*, *Denisov*, pre-citată, § 129).

52. Pentru a evalua exercițiul de punere în balanță a intereselor concurente implicate în prezenta cauză, efectuat de către instanțele naționale, Curtea consideră oportun să ia în considerare următoarele criterii aplicabile: contextul particular al declarațiilor; gradul de notorietate al reclamantei și natura comportamentului său anterior; statutul autorului și al reclamantei; conținutul, forma și consecințele declarațiilor; precum și modul de obținere a informațiilor și veridicitatea lor.

(b) Contextul particular al declarațiilor

53. Din textul deciziilor instanțelor naționale (a se vedea paragrafele 33 și 35 de mai sus) rezultă că aceste instanțe nu au examinat dacă declarațiile contestate se refereau la o chestiune de interes public și nici nu au ținut cont de contextul în care acestea au fost exprimate.

54. Curtea notează că reforma judiciară aflată în curs de desfășurare la momentul faptelor a generat o dezbatere despre performanța instanțelor economice reformate și, în special, modul în care aceste instanțe și judecătorii din cadrul acestora își desfășurau activitatea în mod corespunzător. Respectarea statului de drept și profesionalismul judecătorilor constituie, în general, chestiuni care afectează publicul într-o asemenea măsură, încât acesta își poate manifesta în mod legitim un interes față de ele, iar aceste chestiuni pot atrage o vastă acoperire mediatică (a se vedea, printre alte cauze, *mutatis mutandis*, *Couderc și Hachette Filipacchi Associés v. Franța* [MC], nr. 40454/07, § 103, CEDO 2015 (extrase)).

55. În circumstanțele prezentei cauze, declarațiile aveau scopul de a pune la îndoială performanța, onestitatea și disciplina reclamantei în exercitarea atribuțiilor sale de judecător în instanțele economice.

56. Curtea notează, de asemenea, că declarațiile au fost exprimate într-un context tensionat din punct de vedere personal pentru reclamantă. Ea tocmai demisionase din funcția de judecător, invocând presiuni îndelungate și un conflict cu Consiliul (a se vedea paragrafele 18-21 de mai sus), manifestate printr-o procedură de evaluare eșuată (a se vedea paragrafele 11-12 de mai sus) și acuzații de abateri profesionale din partea lui N.C. în calitate de Președinte al Consiliului, care au fost urmate de proceduri disciplinare împotriva reclamantei (a se vedea paragrafele 15-17 de mai sus). La 29 ianuarie 2013, reclamanta s-a prezentat în fața Consiliului, solicitând o revizuire a hotărârilor privind neatestarea sa, încercând, în esență, să-și reabiliteze reputația. În cadrul acelei proceduri, ea și-a exprimat neîncrederea față de N.C. și a solicitat recuzarea lui. Anume în acel moment, N.C. a întrerupt reclamanta și a pus la îndoială veridicitatea declarațiilor ei cu privire la volumul său de muncă și, părăsind sala Consiliului pentru ca colegii săi să delibereze asupra chestiunii recuzării lui, N.C. a continuat să facă declarații în fața presei (a se vedea paragrafele 23-24 de mai sus).

(c) Gradul de notorietate al reclamantei și comportamentul ei înainte de difuzarea declarațiilor contestate

57. Curtea consideră că reclamanta nu era o persoană publică înainte de comentariile exprimate de către N.C. la adresa ei în fața presei la 29 ianuarie 2013. Guvernul nu a susținut contrariul, iar Curtea nu găsește niciun motiv pentru a concluziona că reclamanta ar fi intrat, în vreun anume fel, în mod conștient, în sfera publică.

58. Curtea mai notează că afirmațiile lui N.C. se refereau la activitatea profesională a unui judecător, care, în această calitate, poate fi supus unor critici personale în limitele admise, și nu doar într-un mod teoretic și general, și poate fi supus unor limite mai largi de critică acceptabilă decât cetățenii obișnuiți atunci când acționează în calitate sa oficială (a se vedea *Morice v. Franța* [MC], nr. 29369/10, § 131, CEDO 2015, și *Panioglu v. România*, nr. 33794/14, § 113, 8 decembrie 2020).

(d) Statutul autorului și al reclamantei

59. Declarațiile au fost exprimate de către N.C., care la momentul evenimentelor era Președinte interimar al Consiliului, cea mai înaltă autoritate de stat responsabilă de autoadministrarea judecătorilor, de cariera lor, inclusiv numirea, demiterea și procedurile disciplinare, precum și garantul independenței sistemului judecătoresc. Declarațiile sale cu privire la cariera reclamantei în calitate de judecător erau în mod evident de natură să-i provoace un prejudiciu grav reputației sale în calitate de fost judecător, făcând din cariera sa obiectul disprețuirii și afectându-i credibilitatea (a se vedea *Mesić*, pre-citată, §§ 84, 102 și 109).

60. Curtea a subliniat în mod repetat importanța libertății de exprimare pentru funcționarii de rang înalt, dar a recunoscut totodată că afirmațiile lor au o pondere mai mare (ibid., §§ 103-10). Convenția nu poate fi interpretată astfel încât să oblige persoanele să tolereze acuzațiile publice de comportament necorespunzător formulate de către funcționari publici, de la care publicul se așteaptă să dețină informații verificabile cu privire la aceste acuzații, fără ca astfel de declarații să fie susținute de fapte (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Jishkariani*, pre-citată, §§ 59-62).

61. Dezbaterile și declarațiile contestate nu se refereau la viața privată a reclamantei, ci la activitățile sale profesionale din perioada în care exercitase funcția de judecător. Curtea a subliniat în repetate rânduri rolul special pe care îl are în societate sistemul judecătoresc, care, în calitate de garant al justiției, o valoare fundamentală într-un stat de drept, trebuie să se bucure de încrederea publică pentru a-și îndeplini cu succes atribuțiile (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Prager și Oberschlick v. Austria*, 26 aprilie 1995, § 34, Seria A nr. 313).

62. Având în vedere funcția de judecător a lui N.C., Curtea reiterează faptul că se poate aștepta ca funcționarii publici care își desfășoară activitatea în sistemul judiciar să dea dovadă de reținere în exercitarea libertății lor de exprimare în toate cazurile în care autoritatea și imparțialitatea sistemului judiciar ar putea fi puse la îndoială (a se vedea *Baka v. Ungaria* [MC], nr. 20261/12, § 164, 23 iunie 2016). Autoritățile judecătorești sunt obligate să dea dovadă de maximă discreție, iar această discreție ar trebui să le descurajeze să recurgă la presă, chiar și atunci când sunt provocate. Exigențele înalte ale justiției și caracterul elevat al funcției judiciare impun această obligație (a se vedea *Panioglu*, pre-citată, § 114).

e) Conținutul, forma și consecințele declarațiilor

63. Curtea observă că declarațiile lui N.C. conțineau acuzații grave de abateri din partea reclamantei pe parcursul carierei sale de judecător (a se vedea paragraful 23 de mai sus). În acest sens, Curtea reiterează că trebuie făcută o distincție între afirmațiile de fapt și judecățile de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce veridicitatea judecăților de valoare nu poate fi dovedită (a se vedea *Jerusalim v. Austria*, nr. 26958/95, §§ 42-43, CEDO 2001-II, și *Societatea de Radiodifuziune B92 AD v. Serbia*, nr. 67369/16, § 83, 5 septembrie 2023).

64. Instanțele naționale au concluzionat că declarațiile contestate au constituit „critici aduse de către N.C. în adresa reclamantei cu privire la [activitatea ei de judecător]” și „o apreciere a declarațiilor reclamantei în holul Consiliului”, și că acestea ar fi avut o bază factologică validă într-o listă de documente citate la care N.C. avusese acces și, prin urmare, nu fuseseră defăimătoare (a se vedea paragraful 33 de mai sus).

65. Cu toate acestea, Curtea constată că N.C. nu doar că și-a exprimat opinia cu privire la activitatea și declarațiile reclamantei, ci a mers mai departe, încercând să discrediteze reclamanta ca persoană care poate fi crezută, negând veridicitatea descrierii volumului său de muncă pe care ea îl efectuase, prin formularea unor afirmații concrete referitoare la hotărârile sale judecătorești pretins necorespunzătoare în sute de cauze și despre preținsele ei absențe neautorizate de la locul de muncă. Veridicitatea acestor afirmații de fapt și existența unei baze factologice pentru judecata de valoare a lui N.C. cu privire la profesionalismul reclamantei vor fi analizate mai jos (a se vedea paragrafele 68-73 de mai jos).

66. Cu privire la formularea declarațiilor, Curtea observă că N.C. a folosit termeni denigratori și lipsiți de respect (*a aiuri*, *a futboli*). Instanțele naționale au făcut referire la definiția oferită de Dicționarul Explicativ al Limbii Române verbului *a aiuri* (a se vedea paragraful 33 de mai sus), dar nu au evaluat niciodată conotațiile acestuia de lipsă de respect. Nu există nimic care să sugereze că N.C. nu și-ar fi putut exprima opiniile împotriva reclamantei fără a utiliza limbajul contestat. Prin insultarea directă a reclamantei, N.C. nu a contribuit la dezbaterea unei chestiuni de interes public și a depășit limitele criticii acceptabile. Curtea reiterează că N.C. a formulat declarațiile respective în cadrul unei ședințe publice a Consiliului, în cadrul căreia reclamanta a încercat să-și reabiliteze reputația, și apoi direct către presă, acestea fiind distribuite pe scară largă de către diverse instituții media (a se vedea paragrafele 23-25 de mai sus).

67. Referitor la consecințele difuzării către public a acuzațiilor respective, Curtea consideră că nu există nicio îndoială că, analizate cumulativ și în contextul specific în care au fost formulate (a se vedea paragrafele 54-56 de mai sus), acuzațiile au pus reclamanta într-o lumină extrem de negativă și erau de natură să o descrie ca pe o persoană care nu are respect față de statul de drept, lipsită de sinceritate și neprofesionistă.

(f) Metoda de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora

68. Instanțele naționale au concluzionat că baza factologică a declarațiilor se regăsea în patru documente: hotărârile Consiliului din 2010 și 2012 privind nepromovarea de către reclamantă a evaluării (a se vedea paragrafele 11 și 18 de mai sus), dispoziția emisă de către N.C. la 4 ianuarie 2012 de a supune reclamanta la atestarea înainte de termen (a se vedea paragraful 13 de mai sus) și hotărârea Consiliului din 10 ianuarie 2012 (a se vedea paragraful 4 de mai sus).

69. Deși toate cele patru documente se referă într-o anumită măsură la cariera și performanțele profesionale ale reclamantei, problema este în ce măsură acestea au coroborat cu declarațiile lui N.C. formulate la 29 ianuarie 2013.

70. În acest context, Curtea notează că hotărârile Consiliului privind nepromovarea de către reclamantă a evaluării ar putea constitui o bază factologică pentru un aviz privind performanța reclamantei per general. Cu toate acestea, respectivele hotărâri nu conțin nicio descriere a faptelor sau a motivelor care să coroboreze vreuna dintre afirmațiile foarte precise formulate de către N.C. cu privire la reclamantă în ceea ce privește volumul său de muncă, hotărârile judecătorești

necorespunzătoare sau absențele de la locul de muncă. Curtea notează că, la scurt timp după cea de-a doua evaluare a reclamantei, a fost inițiată o nouă procedură de atestare la 14 decembrie 2012 (Legea nr. 157), care impunea ca hotărârile cu privire la atestare să conțină argumente și o descriere factologică detaliată a performanțelor și a deficiențelor judecătorului.

71. De asemenea, în ceea ce privește dispoziția privind atestarea înainte de termen a reclamantei, Curtea notează că singurul element al acesteia care avea o relevanță vagă pentru declarațiile contestate se referea la programul de lucru al reclamantei. Chiar și așa, dispoziția nu menționa absența reclamantei de la locul de muncă, ci se limita la faptul că ea nu programa ședințe în anumite zile lucrătoare. În același timp, Curtea subliniază că sursa documentului respectiv a fost chiar N.C. și că nici instanțele naționale, nici Guvernul nu au furnizat informații cu privire la faptul dacă constatările din documentul respectiv au fost vreodată verificate și confirmate.

72. În final, referitor la hotărârea Consiliului din 10 ianuarie 2012, Curtea constată, de asemenea, că textul acesteia nu se referea și nu corobora cu niciuna dintre acuzațiile formulate de către N.C. În plus, constatările referitoare la reclamantă (starea dosarelor) fuseseră supuse examinării de către Colegiul disciplinar, care a constatat că acestea nu aveau o bază factologică (a se vedea paragrafele 16-17 de mai sus).

73. În acest context și ținând cont de principiile stabilite de către Curte cu privire la necesitatea asigurării unui echilibru just între drepturile și libertățile garantate de Articolele 8 și 10 din Convenție, Curtea nu poate accepta concluzia instanțelor naționale, potrivit căreia N.C. ar fi dat dovadă de diligența necesară în încercarea de a verifica veridicitatea afirmațiilor pe care le-a formulat. Deși N.C. a adus diverse acuzații la adresa reclamantei, niciuna dintre acestea nu au fost vreodată apreciate ca având o bază factologică solidă sau confirmată, în cadrul unor proceduri corespunzătoare, de către autoritățile competente. De asemenea, el nu deținea alte informații verificate împotriva reclamantei. Prin urmare, acuzațiile aduse reclamantei, referitoare la comiterea abaterilor disciplinare, neprofesionalism și lipsă de sinceritate, fără o bază factologică reală, nu pot fi considerate un efort care să respecte standardele de diligență necesară.

(g) Concluzie

74. Prin urmare, deși profesionalismul judecătorilor în contextul reformei judiciare este o chestiune de interes general, iar instanțele nu sunt imune la critici, un membru al sistemului judecătoresc, astfel cum este N.C., ar fi trebuit să dea dovadă de reținere în exercitarea libertății de exprimare în toate cazurile în care autoritatea sistemului judiciar este pusă sub semnul întrebării. Prin insinuarea faptului că reclamanta a lipsit de la serviciu, a mințit în legătură cu volumul său de muncă și a soluționat în mod ilegal sute de cauze – ca și cum acestea ar fi fost fapte stabilite, când de fapt acestea erau, mai degrabă, simple speculații din partea lui N.C., declarațiile au depășit limita comentariilor acceptabile. În plus, prin utilizarea unui limbaj lipsit de respect față de reclamantă la nivel personal, N.C. nu a contribuit la dezbaterile unei chestiuni de interes public și a depășit limitele criticii acceptabile.

75. Având în vedere constatările respective și ținând cont de natura acuzațiilor din prezenta cauză, Curtea constată că motivele invocate de către instanțele naționale pentru a proteja dreptul lui N.C. la libertatea de exprimare nu au fost suficiente pentru a prevala față de dreptul reclamantei la respectarea reputației sale.

Prin urmare, a avut loc o încălcare a Articolului 8 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

76. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

77. Reclamanta a pretins 100.000 de euro (EUR) pentru prejudiciul moral. Cu privire la prejudiciul material, ea a solicitat 15.018 lei moldovenești (echivalentul a 775 EUR) și 45 EUR pentru a acoperi taxele judiciare interne, cheltuielile poștale și cheltuielile de traducere. Reclamanta a prezentat facturi și chitanțe pentru toate costurile și cheltuielile suportate.

78. Guvernul a susținut că reclamanta nu și-a justificat în mod corespunzător pretențiile referitoare la prejudiciul material și cheltuielile de judecată. El a considerat că sumele solicitate pentru prejudiciul moral erau excesive, având în vedere despăgubirile acordate în mod obișnuit de către Curte în cauze similare. Guvernul a susținut că „conduita reclamantei și prejudiciul adus autorității justiției” justificau concluzia Curții, potrivit căreia simpla constatare a unei încălcări ar constitui o satisfacție echitabilă suficientă.

79. Curtea acordă reclamantei suma de 4.500 EUR pentru prejudiciul moral, plus orice taxă care ar putea fi percepută la această sumă.

80. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant poate obține rambursarea costurilor și a cheltuielilor sale doar în măsura în care s-a stabilit că acestea au fost suportate în mod real și necesar, și se încadrează într-un quantum rezonabil. În prezenta cauză, ținând cont de actele aflate în posesia sa și de criteriile sus-menționate, Curtea consideră rezonabil să-i acorde reclamantei suma de 820 EUR pentru toate costurile și cheltuielile, plus orice taxă care ar putea fi percepută reclamantei la această sumă.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibilă plângerea;

2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 8 din Convenție;

3. *Hotărăște*

(a) că Statul reclamat trebuie să achite reclamantei, în termen de trei luni de la data devenirii definitive a hotărârii în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care trebuie convertite în moneda Statului reclamat la rata aplicabilă la data transferului:

- (i) 4 500 EUR (patru mii cinci sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută la această sumă, pentru prejudiciul moral;
- (ii) 820 EUR (opt sute douăzeci de euro), plus orice taxă care poate fi percepută reclamantei la această sumă, pentru costuri și cheltuieli;

(b) că, la expirarea perioadei menționate mai sus și până la efectuarea transferului, urmează a fi achitată o dobândă adițional sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. *Respinge* restul pretenției reclamantei cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 11 decembrie 2025, potrivit Articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Victor Soloveytchik
Grefier

Kateřina Šimáčková
Președinte